

**Sprawozdanie z działalności**  
**Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie**  
**za 2013 rok**

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających.

Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i praca socjalna. Pomoc społeczna zakłada współdziałanie klienta z pracownikiem socjalnym. Brak współdziałania i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych może stanowić podstawę do wstrzymania lub odmowy udzielenia pomocy.

Podstawowym aktem prawnym, w oparciu o który Ośrodek realizuje swoje zadania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.), która określa zadania i formy świadczeń i zasady ich przyznawania.

Innymi aktami prawnymi nakładającymi realizację zadań na Ośrodek są:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.),
- promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.).

Ośrodek realizuje zadania zlecone przez administrację rządową jak również zadania własne gminy.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, które GOPS realizował w 2013 roku w ramach obowiązującej ustawy należało:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom potrzebującym,

- zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego
- praca socjalna,
- świadczenie usług opiekuńczych.

**Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:**

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- przyznawanie i wypłacanie stypendiów o charakterze socjalnym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową.

Ponadto Ośrodek podejmuje działania w zakresie poradnictwa, aktywizacji na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych, opieki nad dziećmi i młodzieżą zagrożoną patologią społeczną oraz kompleksowego zaspakajania potrzeb środowisk wymagających specjalnego wsparcia, poprzez realizację projektów systemowych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując swoje zadania, objął w 2013 roku różnorodną formą pomocy **1304** rodziny. W ramach zadań realizowanych przez Ośrodek, wydatkowany budżet w poszczególnych rozdziałach kształtował się następująco:

**Dział 852 – POMOC SPOŁECZNA**

**Plan 4.247.494 zł, wykonanie 4.128.304,32 zł (97,19%)**

**W ramach pomocy społecznej realizowano:**

**Rozdział 85212–Plan 2.759.488 zł, wykonanie 2.739.842,70 zł (99,29%).**

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z łącznej kwoty **2.608.135, zł** przypada na:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami **1.666.914 zł**, liczba świadczeń **16.660**,
- składkę na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne **52.622, zł**, liczba wypłaconych świadczeń **363**,
- fundusz alimentacyjny **202.360 zł**, liczba wypłaconych świadczeń **742**,
- świadczenia pielęgnacyjne **302.740 zł**, liczba świadczeń **552**,
- zasiłki pielęgnacyjne **317.322 zł**, liczba wypłaconych świadczeń **2.074**,
- jednorazowa pomoc z tytułu urodzenia dziecka **62.000 zł**, liczba świadczeń **62**,
- specjalny zasiłek opiekuńczy **4.177,- zł** liczba świadczeń - **9**
- koszt obsługi świadczeń rodzinnych z dotacji zamknął się kwotą **78.244 zł**

**Rozdział 85213 – Plan 15.807,- zł, wykonanie 15.583,64 zł (98,59%)**

„Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne”. W okresie sprawozdawczym opłacono składki za **45 osób** pobierających świadczenia pielęgnacyjne oraz zasiłek stały.

**Rozdział 85214 – Plan 334.375 zł, wykonanie 333.833 zł (99,84%)**

**Na wypłatę zasiłków okresowych i pomoc w naturze** otrzymaną dotację wykorzystano w całości, przyznając **808** świadczeń dla **186** osób.

**Rozdział 85215 - Plan 30.000 zł, wykonanie 29.399,25 zł (98,00%)**

W ramach tego rozdziału realizowano wydatki związane z wypłatą dodatków mieszkaniowych, wydano **29** decyzji.

**Rozdział 85216 – Plan 115.038 zł, wykonanie 114.353,52 zł (99,40%)**

Kwota przekazanej dotacji została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych dla **30** osób.

**Rozdział 85219 – Plan 385.986 zł, wykonanie 331.668,02 zł (85,93%)**

Wydatki w całości przeznaczono na pokrycie kosztów funkcjonowania GOPS w tym:

- płace wraz z pochodnymi - **290.415,35 zł**,
- pozostałe wydatki w kwocie **41.252,67 zł** tj. zakup niezbędnych materiałów biurowych, druków, oprogramowania, sprzęt komputerowy, publikacje, certyfikaty, serwer wraz z oprogramowaniem.

**Rozdział 85228 – Plan 83.000 zł, wykonanie 79.401,66 zł (95,66%)**

W ramach tego rozdziału realizowano zadania z zakresu świadczenia usług opiekuńczych. Zatrudnionych było **9** opiekunek na umowę -zlecenie, oraz **8** osób wykonujących prace społeczno-użyteczne.

Ośrodek objął opieką osoby starsze, chore, niepełnosprawne wymagające opieki osób drugich. Tak wysokie wydatki na usługi opiekuńcze spowodowane są zwiększeniem liczby osób wymagających wsparcia oraz faktem ze starzenia się naszego społeczeństwa i brakiem opieki nad tymi osobami.

**Rozdział 85295 – Plan 516.800 zł, wykonanie 477.243,79 zł (92,35%).** W ramach programu „Posiłek dla potrzebujących” w okresie sprawozdawczym z dożywiania skorzystało **916 dzieci**.

Gmina otrzymała dotację celową w wysokości **204.800 zł**, tj.100% planowanych środków, przeznaczonych na dofinansowanie dożywiania dzieci w szkołach oraz dowóz posiłków do placówek oświatowych, w których znajdują się punkty żywieniowe.

Ze środków własnych gmina (GOPS) na ten cel wydatkowała kwotę **222.197,79 zł**. Pomocą objęto dzieci z terenu gminy Rypin w wieku szkolnym korzystające z gorącego posiłku w stołówkach szkolnych. Wydatki dotyczą również wypłaty zasiłków celowych na zakup żywności, oraz koszty dowozu osób niepełnosprawnych do Środowiskowego Domu Samopomocy w Rypinie.

W ramach tego rozdziału gmina otrzymała dotację na wypłatę dodatków do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości **50.246,00 zł, wydatkowano w 100 %**.

**Dział 853 – POZOSTAŁE DZIAŁANIA Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**Plan 168.073 zł, wykonanie 153.791,68 zł (91,50%) (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)**

W ramach projektu systemowego „Aktywna integracja w gminie Rypin” w 2013 roku uczestniczyło 27 osób i wydatkowano kwotę **153.791,68 zł** w tym:

na „Aktywną integrację” – **organizacja szkoleń zawodowych** podnoszące lub dostosowujące kwalifikacje zawodowe do potrzeb lokalnego rynku pracy takie jak: opiekunka osób starszych i niepełnosprawnych – **4 osoby**, bukiciarstwo i florystyka – **1 osoba**, kucharz małej gastronomii – **5 osób**, kierowca - operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym – **1 osoba**, podstawy kosmetyki, stylizacja paznokci i wizaż – **2 osoby**, szwaczka – **1 osoba**, prawo jazdy kat. B – **4 osoby**, palacz kotłów c.o. - **1 osoba**

Trening kompetencji społecznych oraz warsztaty z doradcą zawodowym dla uczestników kontraktów socjalnych – **19 osób**.

Indywidualne spotkania z psychologiem dla uczestników projektu systemowego, tj. **27 osób**.

-warsztaty motywacyjne i zarządzania budżetem domowym, oraz warsztaty umiejętności wychowawczych dla uczestników w Programie Aktywności Lokalnej- **8 osób**.

Prace społeczno – użyteczne, skierowano **19** uczestników projektu.

Działanie o charakterze środowiskowym – zorganizowano wyjazd dla uczestników projektu do miasteczka westernowego w Grudziądzu.

Ponadto Ośrodek koordynuje pracą Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który jest jednym z elementów budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem zespołu jest stworzenie jednolitego silnego frontu oddziaływującego zarówno na osobę doznającą jak i stosującą przemoc oraz spójnego przepływu informacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz pomocy rodzinie. W 2013 roku zarejestrowano **28** środowisk, w których występuje problem przemocy i alkoholizm, założono **13** niebieskich kart.

W tych rodzinach prowadzona jest szeroko rozumiana praca socjalna obejmująca między innymi kierowanie wniosków do prokuratury, sądu rodzinnego, do Gminnej

Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stały kontakt z policją, kuratorami sądowymi, placówkami oświatowymi. Ofiary przemocy są kierowane na terapię psychologiczną oraz mediacyjną jak również kierowane są do placówek poradnictwa specjalistycznego, otrzymują pomoc materialną w miarę potrzeb.

Dzięki zatrudnionemu specjalście terapii psychologicznej mogliśmy rozwiązać wiele problemów na miejscu nie wysyłając potrzebujących poza teren gminy. W 2013 roku skorzystało 234 osób i ta liczba osób potrzebujących ciągle rośnie, co oznacza wielkość narastających problemów w społeczeństwie gminy. Jak również oznacza to zmianę i przekonanie się społeczeństwa do potrzeb usług psychologicznych.

## **Dział 854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA**

**Rozdział 85415 – Plan 284.470 zł, wykonanie 274.118,00 zł (96,36%).**

Środki w kwocie **274.118,00 zł** zostały wydatkowane na:

- na pomoc materialną o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę **274.118,00 zł** w tym środki własne wynosiły **54.824 zł**, z pomocy skorzystało **330** uczniów,

Ścisłą współpracę ośrodek utrzymuje z Powiatową Komedą Policji (Dzielnicowy), Kuratorami Sądowymi, gdzie w ramach współpracy realizowany jest gminny program Zespołu Interdyscyplinarnego celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie .Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – Komisją ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, na zasadach pomocniczości, partnerstwa i efektywności poszczególnych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej. Całość zadań realizowało dziewięciu pracowników: dwóch pracowników w świadczeniach rodzinnych, pozostali w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Reasumując pomoc i możliwości finansowe ośrodka, należy stwierdzić, że w pełni realizuje on wciąż rosące zadania i potrzeby, podejmując działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób, rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

**Przewodniczący Rady**

***Marek Paweł Śmiechewicz***